

Aan: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Zoetermeer, 6 februari 2019

Betreft: Internetconsultatie Bijna Energie-neutrale Gebouwen (BENG)

Geachte heer, mevrouw,

Middels dit schrijven, delen wij de standpunten van de Vereniging Leveranciers Luchttechnische Apparaten (VLA) aangaande de voorgenomen BENG-eisen en methodiek.

Nederland staat voor een ambitieuze opgave om de CO₂-uitstoot te reduceren voor het jaar 2030 en 2050, conform het Klimaatverdrag van Parijs. In 2015 is een eerste handreiking BENG gepubliceerd in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), waarin de methodiek en voorgenomen eisen (hierna: BENG 2015 eisen) toegelicht zijn. De ambitieuze eisen – met de trias energetica als hart – hebben de bouwsector en industrie in de daarop volgende jaren innovatieve bouwconcepten, innovatieve installaties en beter geïsoleerde gebouwen doen ontwikkelen. Een goede en noodzakelijke ontwikkeling.

Ambitieniveau BENG-indicatoren

Het is in het belang van de maatschappij om de energiebehoefte te beperken, hernieuwbare energie op te wekken en fossiele bronnen zo efficiënt mogelijk in te zetten tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Met deze reden is een kostenoptimalisatiestudie BENG uitgevoerd. De VLA constateert echter dat de voorgestelde BENG-eisen (2018) – onvoldoende onderbouwd – te sterk versoepeld zijn ten opzichte van de in 2015 gepubliceerde eisen. VLA betreurt deze ontwikkeling: het is van essentieel belang dat de overheid zich een betrouwbare partij toont en consistent is t.a.v. het ambitieniveau. Uit de gepresenteerde voorbeeldberekeningen blijkt dat vrij eenvoudig aan de nu gepresenteerde BENG eisen 2018 kan worden voldaan afhankelijk van de gekozen warmtepomp, zonder de toepassing van PV panelen of met veel minder PV panelen dan nu gebruikelijk is. Gevolg hiervan is dat het beleidsvoornemen meer energie duurzaam op te wekken onderdruk komt.

De VLA pleit daarom voor:

- aanscherping van BENG1 indicator (energiebehoefte gebouw) woningbouw naar 40 kWh/m²/jaar
- aanscherping van BENG2 indicator zodat de eis minstens gelijkwaardig is aan het primair fossiel energiegebruik behorende tot de huidige energieprestatiecoëfficiënt EPC van 0,4

Primaire Energifactor Elektriciteit

De NTA8800 is de bijbehorende berekeningsmethode voor de energieprestatie van gebouwen, om te toetsen of er voldaan wordt aan de BENG-eisen. Een beleidsmatig bepaalde factor in deze berekeningsmethode is de Primaire Energifactor Elektriciteit (PEF). De PEF is in de NTA8800 vastgesteld op 1.45 (rendement op elektriciteitsopwekking van 69%), gebaseerd op een prognose voor januari 2020. De huidige PEF bedraagt 2,56 (rendement op elektriciteitsopwekking van 39%). Het rendement op elektriciteitsopwekking die de PEF van 1.45 suggereert is echter onrealistisch hoog.

Allocatie is meegenomen in de bepaling van de PEF van 1.45. De minister van BZK verwoordt in de kamerbrief het volgende over het kabinetsstandpunt allocatie bij energieprestatie gebouwen (kenmerk 2018-0000414466): “ook heeft allocatie tot negatief gevolg dat dezelfde productiecapaciteit twee keer kan worden meegeteld in de beleidsdoelen: eerst als aandeel hernieuwbare energieproductie, vervolgens als verbeterde energieprestatie van een gebouw.” Dit resulteert in een dubbeltelling van hernieuwbare energie.

Naast de bovenstaande omissie is het feitelijk onmogelijk om het rendement op elektriciteitsopwekking van 39% naar 69% te verhogen binnen 11 maanden. De PEF van 1.45 zal ertoe leiden dat inefficiënte en niet duurzame systemen in de BENG-methodiek goed presteren, terwijl dit de praktijk niet weerspiegelt. Dit leidt ertoe dat in de praktijk de toepassing van elektrische installaties in de gebouwde omgeving significant sneller toeneemt dan de productie van hernieuwbare elektriciteit, met meer CO₂-uitstoot tot gevolg. De Europese forfaitaire PEF bedraagt 2,1 en staat daarbij dichterbij de fysische werkelijkheid in Nederland dan PEF 1.45. Als er wordt afgeweken van de EU PEF moet dit worden onderbouwd.

De VLA pleit daarom voor:

Hanteren van de Europese forfaitaire Primaire Energiefactor Elektriciteit van 2,1 in plaats van de fysisch onjuiste, onrealistische PEF van 1.45.

Ontwikkeling normen

De VLA vindt het zorgelijk dat er normen en methodieken (BENG, NTA8800, NEN1087) worden opgesteld met politieke kaders die niet berusten op de fysische werkelijkheid. Bij het ontwerp van gebouwen en installaties gaan deze normen leiden tot sub-optimalisaties met als onvermijdelijk resultaat dat in de nabije toekomst de gewenste energieprestaties niet gerealiseerd gaan worden. Er is een maatschappelijke noodzaak om gebouwen te beoordelen op het werkelijk energieverbruik. Wanneer blijkt dat de normen en methodieken niet de gewenste resultaten opleveren, dan heeft dit op korte termijn grote praktische, maatschappelijke en politieke gevolgen.

De VLA pleit daarom voor:

- ontwikkeling van methoden om gebouwen te beoordelen op werkelijke energieprestaties
- verplicht monitoren van werkelijke energieprestaties van gebouwen

Wij vertrouwen erop dat de inhoud van dit schrijven zorgvuldig wordt behandeld.

Hoogachtend,

Erik van Heuveln,
Voorzitter VLA